

KIRKENS
BYMISJON

OSLO

ADRESSE:

Tollbugata 3
0152 Oslo
Tlf: 02005/22 36 55 00
Faks: 22 36 55 01
E-post: firmapost@skbo.no
www.skbo.no

BANK
7011.05.18127

GAVEKONTO:
7011.05.18593

ORG. NR.:
NO 944 384 448 MVA

Kirkens Bymisjons
visjon er at
menneskene i
byen erfarer
respekt, rettferdig-
het og omsorg

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

Postboks 8019 Dep.

0030 OSLO

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.: 200503121	Dok.nr.: 60
Arkivkode: 416.0	Dato: 15.11.05
Avd.: DRÅD SAP	Saksbeh.:
U.off.:	

Dato: 08.11.2005

Vår ref. 05/1982/MANY

Deres ref.

**HØRING. FORSLAG TIL NY LOV OM ARBEIDS- OG
VELFERDSFORVALTNINGEN OG TILPASNINGER I VISSE
ANDRE LOVER**

Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo (SKBO) viser til departementets høringsbrev av 8. august 2005.

Reformen og tilpasningene i lovene har som hovedhensikt å tilby en mer samordnet tjeneste og gjøre den enklere tilgjengelig for brukerne. Høringsnotatet forstås i denne sammenheng som en gjennomgang og tilpasning i gjeldende lovverk for at sammenslåingen av etatene skal kunne fungere etter sin hensikt.

Vi støtter i all hovedsak innholdet i høringsnotatet men ønsker å komme med noen kommentarer og poengteringer.

1. Brukere

"Brukerne skal oppleve at de møter en forvaltning som evner å ivareta brukerens samlede behov for bistand".

Den nye etaten vil omfatte mange grupper av brukere, ikke alle identifiserer seg med brukerbegrepet. Dette er også et begrep som i hovedsak forstås som mottakere av tjenesteyting, enkeltindivider som trenger bistand. Selv om også både enkeltpersoner og bedrifter i kommentaren defineres som bruker er dette en anvendelse av begrepet som antagelig svekker samarbeidet med arbeidsgiversiden.

2. Arbeids- og velferdsforvaltningen

Den nye arbeids- og velferdsetaten har nær sammenheng med et politisk ønske om å "styrke arbeidslinjen". De skal yte tjenester både til personer med høy kompetanse som står uten jobb, og personer med rus-/sosiale problemer, alvorlige psykiske lidelser, innvandrere/flyktninger osv. Målgruppen er dermed spredd over et stort felt.

SKBO mener at denne samordningen vil styrke arbeidet med å avklare arbeid og inntekt for mange grupper og at det vil øke kvaliteten på tjenestene at dette arbeidet nå samles i en etat.

Det kan likevel være en fare i det videre arbeidet at størsteparten av ressursene settes inn i de sakene hvor det er mulig å få folk i arbeid igjen, mens tilbudet til de nevnte gruppene ikke blir prioritert i en hverdag hvor kravet til effektivitet og det å kunne vise til resultat er stort. En parallell utvikling har kunnet ses innenfor helsetjenesten hvor kravet til effektivitet - i betydningen stor pasientgjennomstrømning og reduserte ventelister, har medført at personer med kroniske sykdommer kommer bakover i køen. De krever omfattende og helhetlige tiltak over lang tid, og gir for dårlig uttelling i DRG-systemet.

Det er positivt at den nye etaten også skal ”forebygge og dempe skadevirkninger av arbeidsledighet. Dette er en viktig oppgave, og det bør derfor kommenteres i merknadene til bestemmelsen hvordan slik forebygging skal foregå. Hvis ikke er det lett å tenke seg at det ender opp med å bli en nedprioritert oppgave gitt den betydningen arbeidslinja har. Forebygging er vanskeligere å dokumentere og tar tid og ressurser.

3. Taushetsplikt og samarbeid

SKBO støtter at loven for arbeids- og velferdsforvaltningen utvider rammen for hva som er taushetsbelagte personopplysninger i forhold til forvaltningslovens generelle bestemmelser.

Brukerne som skal motta tjenester fra etaten har på den ene siden behov for samordnete og godt koordinerte tjenester. På den andre siden har de krav på rettsikkerhet og kontroll på sensitive opplysninger om livet sitt.

Dette er hensyn som kan komme i konflikt og som krever høy etisk bevissthet og kompetanse hos de som skal forvalte tjenestene.

Det ser ut som lovteksten og kommentarene godt ivaretar den juridiske siden av dette, samtidig er det helt nødvendig at tjenesteapparatet har høy bevissthet at samarbeid også er utøvelse av makt og at enkeltklienter som f. eks ikke synes de får god bistand blir ”små” i møte med en samordnet tjeneste som også utveksler informasjon.

4. Individuell plan

Individuell plan (IP) beskrives som et sentralt arbeidsredskap i mange av de mest kompliserte sakene, dvs. der hvor brukeren har behov for omfattende og helhetlige tjenester. SKBO støtter at det innføres en rett til IP. Samtidig viser erfaring fra bruk av IP i helsetjenesten, blant annet dokumentert gjennom tilsynsrapporter, at det finnes mange svakheter. De som har rett til IP får ikke et slikt tilbud. Årsaken er blant annet at personalet av ulike årsaker har motstand mot IP; de kjenner ikke til hva som er hensikten eller hvordan den skal utformes. Det er ingen grunn til å tro at det går lettere å innføre rett til IP for brukere av den nye etaten.

Retten til individuell plan – i likhet med retten til IP i helse- og sosiallovgivningen er kun en juridisk rett, det er ingen rettigheter knyttet til innhold. Dette er en svakhet ved IP som ser ut til å bli rettet opp i forslag til ny og felles lov for helse- og sosialtjenesten¹, gjennom forslag til et samlet vedtak med klageadgang.

¹ NOU 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene

Det bør vurderes om den sterke vektleggingen av individuell plan bør følges av en avklaring av hvilke virkemidler som kan være aktuelle, og en frist for når disse kan tas i bruk, samt når videre oppfølging skal skje.

5. Brukermedvirkning

SKBO støtter at brukermedvirkning slås fast gjennom en lovbestemmelse. Dette er på samme måte som individuell plan, viktige redskaper i et godt samarbeid med brukerne og sier mye om fokus. Samtidig er brukermedvirkning i teksten begrenset til at "tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med brukeren".

Dette kunne vært enda tydeligere definert, med "*tillegges stor vekt*". Dette ville gi brukerne en mulighet for å klage dersom de ikke opplever å bli hørt. Det vil alltid være en skjevhet i et samarbeidsforhold mellom en hjelpesøker og en tjenesteyter, det er ikke en likeverdig samarbeidsrelasjon og brukermedvirkning for dermed mest et ideologisk og noe naivt preg.

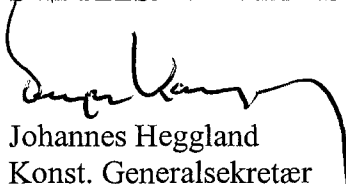
Brukermedvirkning inkluderer mest av alt et arbeid med rolle- og holdningsendringer hos personalet. Undersøkelser, oppslag i media og erfaringer fra SKBOs virksomheter viser at mange brukere ikke opplever å bli møtt med respekt, og heller ikke har mulighet til å ha innflytelse på egen sak. Det ligger ingen garanti for aktiv brukermedvirkning i at det vedtas en ny lov og kommer en ny etat i kommunene.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det vises til Regjeringens budsjettforslag for 2006 når det gjelder en detaljert beskrivelse av økonomiske konsekvenser ved etablering av den nye arbeids- og velferdsforvaltningen. Erfaringsmessig settes det enten ikke av midler til opplæring og kompetanseutbygging ved omfattende lovendringer innenfor områdene helse-, sosial- og velferd, eller så er midlene som settes av marginale. Det anbefales å sjekke ut konkret hva som settes av til opplæring. Dersom det ikke blir tatt tilstrekkelig høyde for den omfattende opplæringen som må til bør dette kommenteres. På kommunalt nivå finnes det sjelden midler til kompetanseheving i forhold til nytt lovverk. Uten omfattende opplæring vil ikke den nye etaten oppfylle intensjonen om en "*effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes behov*".

Med vennlig hilsen

STIFTELSEN KIRKENS BYMISJON OSLO

for Johannes Heggland
Konst. Generalsekretær